

Darpariaeth

Dulliau trochi cyffredinol

Lle mae addysg drochi mwyaf effeithiol, mae ymarferwyr yn:		
creu amgylchedd dysgu lle mae dysgwyr yn teimlo'n ddiogel	cofleidio dysgwyr yn yr iaith Gymraeg	siarad Cymraeg gyda phob dysgwr yn gyson
cyflwyno a modelu iaith yn gywir	goslefu, ailadrodd ac ystumio'n rheolaidd	defnyddio ciwiau gweledol yn effeithiol
cynllunio ar gyfer dilyniant a pharhad	mapio geirfa a phatrymau cystrawennol	blaenoriaethu medrau gwrando a siarad, yna darllen ac ysgrifennu
darparu gweithgareddau mewn modd hwyliog gyda chyflymder bywiog	canu, chwarae gemau, a chymell chwarae rôl	cefnogi dysgwyr i gymhysu eu medrau mewn cyd-destunau gwahanol
darparu gweithgareddau darllen addas	seilio tasgau ysgrifennu ar weithgareddau gwrando, siarad a darllen blaenorol	rhoi canmoliaeth ac adborth llafar cynhaliol
olrhain cynnydd dysgwyr o ran caffael a datblygu medrau Cymraeg	sicrhau gweithdrefnau trosglwyddo effeithiol	darparu cymorth dwys a strwythuredig i hwyrddyfodiaid
darparu cyfleoedd gwerthfawr i rieni/gofalwyr gefnogi eu plant		

Mae prif nodweddion addysg drochi iaith effeithiol yn berthnasol i ddarpariaeth trochi gynnar a hwyr, fel ei gilydd. Er bod cyd-destun ac oedran y dysgwyr yn wahanol, mae egwyddorion addysg drochi effeithiol yn gyson. Er enghraifft, mae ymarferwyr effeithiol yn creu amgylchedd dysgu diogel sy'n cofleidio dysgwyr yn y Gymraeg. Maent yn blaenoriaethu medrau gwrando, siarad, darllen ac ysgrifennu yn y drefn honno ac yn rhoi pwyslais clir ar ddatblygu medrau llafar dysgwyr. Maent yn cyflwyno ac yn modelu iaith yn gywir i ddysgwyr, ac yn goslefu, ailadrodd ac yn gwneud ystumiau'n rheolaidd i'w cynorthwyo.

Amgylchedd dysgu

Mae'r amgylchedd dysgu'n rhan bwysig o ddarpariaeth addysg drochi. Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn creu naws gartrefol lle mae dysgwyr yn teimlo'n gyfforddus ac yn barod i ddysgu. Yn yr arfer orau, maent yn fannau croesawgar a chynhwysol lle mae dysgwyr yn barod i siarad Cymraeg heb ofn methu yn fuan iawn ar ôl iddynt ddechrau yn y ddarpariaeth. Mae ymarferwyr yn creu manau

deniadol sy'n ennyn diddordeb dysgwyr ac yn eu hannog i ddefnyddio eu dychymyg wrth iddynt fagu hyder i siarad Cymraeg.

Mae ymarferwyr yn defnyddio sbardunau gweledol yn effeithiol, fel lluniau a phosteri sy'n cynnwys llythrennau a geirfa briodol. Mae llawer o ymarferwyr yn cyfeirio'n rheolaidd ar ystod o eirfa a phatrymau cystrawennol sy'n cael eu harddangos yn ddeniadol y tu mewn a'r tu allan i'r ystafell ddosbarth i gefnogi dysgwyr. O ganlyniad, mae dysgwyr yn defnyddio'r wybodaeth hon yn effeithiol wrth ddatblygu eu medrau'n llwyddiannus.

Cyfrwng iaith

Ym mron pob lleoliad nas cynhelir ac ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg, ac mewn ffrydiau Cymraeg mewn ysgolion dwyieithog, fel rhan o ddarpariaeth drochi gynnar, Cymraeg yw'r unig iaith sy'n cael ei chyflwyno'n ffurfiol yn y cyfnod sylfaen, er bod rhai ysgolion yn dechrau cyflwyno rhywfaint o Saesneg ar ddiwedd y cyfnod hwn. Yn yr un modd, Cymraeg yw'r unig iaith sy'n cael ei defnyddio'n ffurfiol fel rhan o raglenni iaith dwys mewn canolfannau trochi iaith. Mae siarad Cymraeg â'r holl dysgwyr yn gyson yn elfen ganolog o'r broses drochi. Mae llawer o ymarferwyr yn cyfathrebu gan ddefnyddio ychydig iawn o Saesneg dim ond pan fydd angen iddynt sicrhau bod dysgwr wedi deall cyfarwyddyd neu i gysuro plentyn.

Mae lleiafrif yr ymarferwyr yn defnyddio'r dull 'brechdan' mewn lleoliadau ac ysgolion ar ddechrau taith ieithyddol dysgwyr, yn enwedig yn y cyfnod sylfaen. Hynny yw, maent yn rhoi cyfarwyddyd yn y Gymraeg, yna'r Saesneg, ac yna'n ailadrodd y Gymraeg unwaith eto. Maent yn lleihau'r defnydd o'r Saesneg cyn gynted â phosibl, gan wneud hynny mewn cyfnod byr iawn. At ei gilydd, caiff dysgwyr eu trochi'n fuddiol yn yr 'iaith darged', sef y Gymraeg.

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn modelu'r Gymraeg â chywirdeb addas ac ynganu clir. Mae ganddynt ystod gyfoethog o eirfa ac, yn yr achosion cryfaf, maent yn sgwrsio'n naturiol â dysgwyr ac yn eu cefnogi drwy gydol y sesiynau. Fodd bynnag, mae llawer o arweinwyr yn cyfeirio at anawsterau o ran recriwtio staff rhugl a chymwys yn y Gymraeg, yn enwedig mewn ardaloedd sydd â niferoedd cymharol isel o siaradwyr Cymraeg. Mewn ychydig o achosion lle mae medrau ieithyddol ymarferwyr yn wan, nid yw dysgu'n ddigon effeithiol. Er enghraifft, nid yw dysgwyr yn clywed patrymau cystrawennol yn cael eu cyflwyno'n gywir ac yn gyson.

Mewn canolfannau trochi iaith, mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn modelu iaith yn gywir, gyda llawer o ailadrodd bwriadus a chyfleoedd rheolaidd i ddysgwyr glywed a siarad Cymraeg. Wrth roi cyfarwyddiadau, mae ymarferwyr yn siarad yn ofalus ac yn treulio amser yn ynganu seiniau'n glir. Maent yn gofyn i ddysgwyr ddyfalu ystyr geirfa newydd, fel 'cegin', cyn coginio, drwy ddefnyddio patrymau cystrawennol mae dysgwyr eisoes yn gyfarwydd â nhw, fel "Mae'r ystafell ddosbarth yn edrych ychydig fel cegin heddiw - cegin - beth yw cegin?". Maent yn defnyddio cyfres o frawddegau byr, syml â phatrymau tebyg yn fedrus, er enghraifft wrth esbonio: "Rydyn ni yn mynd i goginio cawl llysiau", "Rydyn ni yn mynd i helpu", "Rydyn ni yn mynd i roi cyfarwyddiadau". O ganlyniad, mae dysgwyr yn magu hyder yn gyflym i efelychu ymarferwyr wrth siarad Cymraeg mewn cyd-destunau gwahanol.

Darpariaeth ar gyfer medrau

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn darparu gweithgareddau gwranddo gwerthfawr yn sail i ddatblygu gweddill medrau Cymraeg dysgwyr. Trwy wneud hynny, mae dysgwyr yn mewnnoli ac yn caffael geirfa'n effeithiol. Er enghraifft, yn y cyfnod sylfaen, daw dysgwyr i ddeall geirfa'n ymwneud â phrif ddigwyddiadau'r diwrnod yn gyflym drwy ganu caneuon fel 'Mae'n amser twtio nawr'. Mae hyn, yn ei dro, yn meithrin eu hyder i ddatblygu eu medrau siarad yn gyflym.

Mae llawer o ymarferwyr yn cynllunio cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr ymarfer eu medrau gwranddo a siarad mewn cyd-destunau gwahanol. Er enghraifft, mae ymarferwyr yn bwydo iaith yn fwriadus drwy ganu, rapio a chyflwyno rhigymau, a thrwy 'amser cylch' neu sesiynau 'ar y mat'. Mewn lleoliadau a dosbarthiadau meithrin a derbyn, mae llawer ohonynt yn gwneud defnydd medrus o'r sesiynau hyn i ymarfer caneuon â diben penodol, er enghraifft drwy gynnig cyfle i gyfrif i ddeg neu wrth gyflwyno rhannau o'r corff. Mae llawer o ymarferwyr yn defnyddio'r amser hwn yn effeithiol i ddarllen storïau. Mae mwyafrif yr ymarferwyr yn tanio dychymyg dysgwyr drwy drafod yr hyn sydd ymhlyg yn y lluniau a'u hannog i ymuno â rhannau cyfarwydd. Mae'r ymarferwyr mwyaf effeithiol yn dramateiddio ac yn ystumio'n greadigol wrth gyfleu ystyr geiriau a chyfarwyddiadau syml.

Yn yr arfer orau, mae ymarferwyr yn defnyddio amrywiaeth o dechnegau i gyflwyno geirfa a phatrymau cystrawennol i ddysgwyr. Er enghraifft, mae ymarferwyr yn gofyn i ddysgwyr ymateb i gwestiynau drwy efelychu lefelau eu llais, drwy sibrd, siarad ac yna gweiddi er mwyn creu cyffro wrth ymarfer yr iaith gyda'i gilydd. Maent yn cynnig sesiynau effeithiol mewn grwpiau bach i ddysgwyr

wrando ac ymateb yn unigol. Maent yn canu, chwarae gemau ac yn cynnig cyfleoedd iddynt chwarae rôl sydd, yn ei dro, yn atgyfnerthu'r un patrymau cyson wrth iddynt gydweithio â phartneriaid neu mewn grwpiau bach. Mae cyfleoedd rheolaidd i ymarfer geirfa a phatrymau cystrawennol mewn cyd-destunau gwahanol yn nodwedd gref o addysg drochi effeithiol.

Mae llawer o ymarferwyr yn defnyddio adnoddau gweledol yn effeithiol i ddatblygu medrau gwrando a siarad dysgwyr. Er enghraifft, mae ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd buddiol i ddysgwyr ymateb i gwestiynau fel 'Beth wyt ti'n hoffi?' drwy ddewis geirfa sydd wedi'i harddangos ochr yn ochr â lluniau cyfatebol, a'u cynnwys mewn ymadrodd neu frawddeg lawn. Mae llawer o ymarferwyr yn defnyddio teganu'n fedrus i ysgogi dysgwyr, er enghraifft drwy symud 'tedi' i leoedd gwahanol er mwyn iddynt ddod yn gyfarwydd ag arddodiaid. Mae dysgu ar ei orau pan fydd cyflymder sionc i sesiynau er mwyn ennyn a dal diddordeb dysgwyr, a phan roddir cyfleoedd rheolaidd iddynt gyfrannu eu hunain. Yn yr ychydig achosion lle mae cyflymder sesiynau'n rhy araf, a lle mae ymarferwyr yn defnyddio llais mwy undonog heb lwyddo i danio chwilfrydedd, nid yw dysgwyr yn ymateb ac yn datblygu eu medrau Cymraeg hyd eithaf eu gallu bob tro.

Mae llawer o ymarferwyr mewn lleoliadau nas cynhelir ac ysgolion yn defnyddio cynlluniau penodol i feithrin ymwybyddiaeth dysgwyr o'r seiniau mae llythrennau gwahanol yn eu cynrychioli er mwyn caffael medrau darllen cynnar. Fel rhan o ddarpariaeth drochi gynnar, mae llawer ohonynt yn cynnig cyfleoedd rheolaidd i ddysgwyr adnabod llythyren, gwrando ar sain y llythyren, a dysgu ystumiau neu symudiadau i gyd-fynd fel proc i'r cof. Maent yn annog dysgwyr i efelychu'r symudiadau hyn ac ynganu'r sain yn gywir. Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr mewn canolfannau trochi iaith yn defnyddio dull tebyg i gynorthwyo'r dysgwyr hynny y mae angen cymorth ychwanegol arnynt i ddatblygu medrau darllen cynnar.

Yn yr arfer gryfaf, mae ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd i ddysgwyr gymhwyso eu dysgu mewn ardaloedd y tu mewn a'r tu allan i'r dosbarth er mwyn cynnig cyfleoedd iddynt ymarfer eu medrau darllen cynnar mewn cyd-destunau gwahanol. Mae llawer o ymarferwyr yn defnyddio labeli'n fwriadus i gyflwyno geirfa estynedig a chyfarwydd i ddysgwyr ac yn sicrhau bod ystod o lyfrau addas ar gael i ddysgwyr. Yn ystod eu hamser yn y cyfnod sylfaen, mae llawer o ymarferwyr yn darparu ystod eang o gyfleoedd i ddysgwyr ddarllen testun mwyfwy heriol. Er enghraifft, maent yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr ddarllen llyfrau ffuglen a ffeithiol addas, barddoniaeth a chyfarwyddiadau syml. Mewn ysgolion lle mae safonau darllen yn gryf, mae ymarferwyr yn cynorthwyo dysgwyr i drafod y testun yn effeithiol er mwyn cyflwyno geirfa a phatrymau

cystrawennol newydd a chadarnhau eu dealltwriaeth o'r hyn a ddarllenwyd.

Mewn canolfannau trochi iaith, mae ymarferwyr yn darparu cyfleoedd rheolaidd i ddysgwyr ddarllen geirfa a phatrymau cystrawennol newydd, er enghraifft wrth i ddysgwyr ddarllen sgriptiau sy'n cyd-fynd ag is-thema'r wythnos honno. Mae prinder adnoddau darllen addas sydd wedi'u graddoli'n briodol â chynnwys symbylol sy'n cyfateb i oedrannau'r dysgwyr. Mewn ychydig o achosion, mae hyn yn llesteirio cynnydd dysgwyr mewn darllen wedi iddynt ddychwelyd i'r ysgol neu pan na allant fanteisio ar ganolfan trochi iaith.

Mewn lleoliadau nas cynhelir ac ysgolion, mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr ddatblygu medrau ysgrifennu cynnar. Er enghraifft, maent yn cynnig ystod o daclau ysgrifennu fel pinnau ffelt, sialc a chreona i ddysgwyr ddatblygu medrau echddygol mân. Maent yn nodi cyfleoedd i ddysgwyr ddechrau ysgrifennu geiriau syml pan fyddant yn barod i wneud hynny, er enghraifft geiriau sy'n ymwneud â'r thema. Mewn ysgolion a chanolfannau trochi iaith, mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr ddechrau creu brawddegau syml. Mae llawer o ymarferwyr yn defnyddio sgaffaldiau'n effeithiol i fodelu patrymau cystrawennol cywir. Wrth i ddysgwyr wneud cynnydd, mae'r ymarferwyr mwyaf effeithiol yn gwybod pa bryd i leihau'r gefnogaeth drwy ddefnyddio sgaffaldiau. O ganlyniad, mae ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd buddiol i ddysgwyr ddatblygu eu medrau ysgrifennu'n rhydd ac yn annibynnol.

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd buddiol i ddysgwyr ysgrifennu'n fwyfwy estynedig wrth iddynt fagu hyder yn y Gymraeg, yn aml gan ddechrau drwy efelychu geirfa a phatrymau cystrawennol o lyfrau stori neu sgriptiau. Mae hwn yn ddull trochi effeithiol wrth i ddysgwyr fewnoli'r iaith cyn iddynt ddechrau ysgrifennu. Er enghraifft, maent yn ysgrifennu cyfres o frawddegau am anifeiliaid gwahanol drwy ddefnyddio brawddegau fel "Fflamingo ydw i, mae gen i goesau tenau hir a gwddf pinc". Lle y bo'n briodol, mae ymarferwyr yn modelu ysgrifennu â sgaffald ac yn awgrymu ansoddeiriau defnyddiol eraill.

Mae llawer o ymarferwyr yn rhoi gwybodaeth ddefnyddiol i rieni/gofalwyr er mwyn iddynt allu cynorthwyo eu plant gartref. Er enghraifft, mae ymarferwyr yn cynnal gweithdai i esbonio eu dull o gyflwyno medrau darllen cynnar ar ddechrau'r cyfnod sylfaen. Yn yr achosion cryfaf, mae ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i rieni/gofalwyr gefnogi eu plant i gaffael medrau Cymraeg drwy gydol y cyfnod trochi cynnar. Er enghraifft, mae ymarferwyr yn rhannu

clipiau fideo syml sy'n dangos eu hunain yn esbonio dull mathemategol penodol, neu pan fydd mae staff yn darllen stori amser gwely y gall dysgwyr ei mwynhau gyda rhiant/gofalwr neu'n annibynnol.

Cymhwyso medrau mewn cyd-destunau gwahanol

Mae llawer o ymarferwyr yn paratoi cyfleoedd defnyddiol i ddysgwyr ddatblygu eu medrau gwranddo a siarad mewn ardaloedd gwahanol yn yr ystafell ddosbarth ac yn yr awyr agored. Yn yr arfer orau, mae ymarferwyr yn siarad ochr yn ochr â dysgwyr ifanc ac yn cyflwyno geirfa iddynt yn naturiol. Er enghraifft, maent yn ail-greu ymweliad â fferm leol drwy 'adeiladu bws' wrth chwarae'n greadigol yn yr ardal awyr agored, ac yn manteisio ar y cyfle i siarad am yr hyn a welsant ar eu ffordd i'r fferm. Wrth i ddysgwyr symud drwy'r cyfnod sylfaen, mae'r ymarferwyr mwyaf effeithiol yn annog dysgwyr i gymhwyso geirfa a phatrymau cystrawennol penodol yn fwyfwy annibynnol. Er enghraifft, wrth i ddysgwyr gymhwyso iaith maent wedi ei chaffael o'r newydd wrth iddynt ryngweithio mewn siop trin gwallt, milfeddygfa a chuddfan natur.

Cameo - defnyddio'r Gymraeg y tu allan i wersi

Mae ymarferwyr yng Nghylch Meithrin Pontrobert yng Nghyngor Sir Powys yn annog chwarae digymell wedi'i seilio ar adnoddau sy'n ysbrydoli dysgwyr. Yn ystod sesiynau, mae ymarferwyr yn sgwrsio'n naturiol â'r dysgwyr.

Mae ymarferwyr yn defnyddio adnoddau'n effeithiol drwy ddarparu tiwbiau cardbord o feintiau gwahanol ar gyfer dysgwyr. Maent yn hwyluso dysgu'n fedrus drwy ganiatáu i'r dysgwyr wneud penderfyniadau am yr hyn yr hoffent ei wneud â'r tiwbiau. Mae ymarferwyr yn bwydo iaith yn gyson fel bod dealltwriaeth a geirfa dysgwyr yn datblygu wrth iddynt arbrofi â'r tiwbiau. Er enghraifft, mae ymarferwyr yn tynnu sylw dysgwyr at briodweddau'r offer fel 'caled' a 'meddal', ac yn trafod seiniau drwy daro'r offer â gwrthrychau i greu synau â thraw gwahanol.

Wrth i'r sesiwn fynd rhagddi, mae ymarferwyr yn manteisio ar gyfleoedd i drafod cysyniadau newydd a bwydo geirfa'n fuddiol wrth i'r dysgwyr

symud a chario'r tiwbiau. Er enghraifft, maent yn trafod cydbwysu â'r dysgwyr gan ddefnyddio iaith briodol. Pan fydd dysgwyr yn penderfynu creu offer parc gyda'r tiwbiau, fel siglen a llithren, mae'r ymarferwyr yn nodi cyfleoedd i ofyn cwestiynau fel 'Wyt ti'n meddwl y bydd hwn yn dod lawr y llithren yn gyflym?' neu 'Pa mor bell wyt ti'n meddwl yr eith hwn?'

Mae ymarferwyr yn manteisio ar bob cyfle i ddatblygu medrau gwrando a siarad y dysgwyr drwy gyflwyno geirfa gyfoethog newydd. O ganlyniad, maent yn datblygu medrau gwrando a siarad Cymraeg dysgwyr yn hynod effeithiol.

Yn ddiweddarach yn y cyfnod sylfaen, mae mwyafrif yr ymarferwyr yn cyflwyno geirfa newydd a phatrymau cystrawennol penodol yn fwriadus. Er enghraifft, maent yn herio dysgwyr i ddewis cardiau â lluniau arnynt ac ymateb i gwestiynau i ymarfer 'gwelais i' a 'welais i ddim'. Mae ymarferwyr yn defnyddio dyfais recordio llais yn effeithiol fel bod dysgwyr yn clywed cyfarwyddiadau ar gyfer tasgau mewn gweithgareddau dysgu annibynnol. Mae'r mwyafrif ohonynt yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr ddefnyddio clustffonau i wrando ar storïau'n unigol neu mewn grwpiau. O ganlyniad, mae dysgwyr yn clywed seiniau geiriau'n cael eu darllen gan lais oedolyn, sy'n cyflwyno geirfa newydd ac yn modelu patrymau cystrawennol Cymraeg cywir.

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn cynllunio cyfleoedd buddiol i ddysgwyr wrando a siarad mewn sefyllfaoedd llai ffurfiol, fel yn ystod amser byrbryd. Mae hyn yn cynnig cyfle i ddysgwyr ofyn am ffrwyth gwahanol neu drafod eu hoff fwydydd. Mae lleiafrif yr ymarferwyr mewn ysgolion a chanolfannau trochi iaith yn arwain gweithgareddau chwarae ar y buarth yn ystod amser chwarae. Trwy arwain gemau hwyliog, gyda dysgwyr o oedrannau gwahanol yn ymuno â'r chwarae, mae dysgwyr yn cael cyfleoedd gwerthfawr i siarad Cymraeg. Mae ychydig o ymarferwyr hefyd yn cynllunio cyfleoedd bwriadus i ddysgwyr siarad Cymraeg dros ginio, er enghraifft drwy osod 'cwestiwn y dydd', fel 'Beth yw eich hoff raglen deledu?' i hybu trafodaeth.

Mae llawer o ymarferwyr yn trefnu cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr glywed a siarad Cymraeg mewn cyd-destunau anffurfiol. Er enghraifft, maent yn gwahodd cymeriadau adnabyddus o lyfrau stori a'r teledu i ddod i siarad a chwarae gemau

gyda'r dysgwyr, neu'n trefnu i actorion ymweld â'r ddarpariaeth i chwarae rôl pobl enwog sy'n gysylltiedig â'r thema. Mae llawer ohonynt yn cynnig gweithgareddau trochi gwerthfawr y tu allan i oriau ysgol i hybu'r defnydd o'r Gymraeg, er enghraifft drwy gynnal adran yr Urdd neu weithio gyda mentrau iaith. O ganlyniad, mae dysgwyr yn mwynhau siarad Cymraeg at ddibenion gwahanol, fel cymryd rhan mewn gweithgareddau chwaraeon, chwarae gemau a phosau, a thrwy ymarfer i berfformio mewn gwyliau ac eisteddfodau.

Cameo - cyfoethogi profiadau Cymraeg dysgwyr mewn ysgolion cyfrwng Saesneg

Mae Ysgol Bro Helyg, sef yr unig ysgol cyfrwng Cymraeg yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent, yn cyfrannu at gyfoethogi profiadau Cymraeg dysgwyr mewn ysgolion cyfrwng Saesneg lleol drwy'r celfyddydau mynegiannol.

Mae llawer o ddysgwyr yn perfformio mewn cyflwyniad cân actol. Mae hwn yn gyfle gwerthfawr iddynt gymhwyso eu medrau Cymraeg llafar mewn modd hwyliog. Lle y bo'n briodol, mae'r testun yn dwysau dealltwriaeth dysgwyr o hanes a diwylliant Cymru ac yn creu ymdeimlad o falchder yn yr iaith Gymraeg. Er enghraifft, maent yn perfformio cân actol sy'n cynnwys hanes Tryweryn a'r 'Welsh Not'.

Ar ôl magu hyder i berfformio'n llwyddiannus i'r cyhoedd, mae arweinwyr yn cynnig cyfle i ddysgwyr berfformio i ddysgwyr eraill mewn ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg lleol. Mae ymarferwyr yn cynnal gweithdy gyda'r dysgwyr yn yr ysgolion Saesneg hynny i fwydo iaith berthnasol fel eu bod yn deall cynnwys y perfformiad ac yn trafod y Gymraeg gyda nhw. Ar ôl y gweithdy, mae dysgwyr yn Ysgol Bro Helyg yn perfformio er mwyn dod â'r wybodaeth a'r hanes yn fyw i'w cyfoedion. Mae hyn yn cael effaith gadarnhaol ar fedrau gwrando a siarad dysgwyr yn y ddwy ysgol.

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr mewn canolfannau trochi iaith yn defnyddio technoleg yn effeithiol, er enghraifft drwy gynnig cyfleoedd i ddysgwyr recordio clipiau fideo yn defnyddio technoleg sgrin werdd. Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr mewn canolfannau trochi iaith yn addasu adnoddau'n greadigol er mwyn cael ystod addas. Er enghraifft, maent yn addasu gemau ac yn creu eu hadnoddau defnyddiol eu hunain, fel matiau iaith, gan nad yw'r adnoddau ar gael yn y Gymraeg yn wreiddiol. Ar y cyfan, mae prinder adnoddau i gefnogi addysgu a dysgu fel rhan o'r broses drochi hwyr, gan gynnwys adnoddau amlgyfrwng addas. Mae hyn yn llesteirio gallu ymarferwyr llai hyderus i gynllunio gweithgareddau addas i ddysgwyr, yn enwedig pan na allant fanteisio ar ganolfan trochi iaith neu athrawon Cymraeg arbenigol.

Dilyniant a pharhad

Lle mae darpariaeth i ddatblygu medrau gwrando a siarad ar ei gorau, mae ymarferwyr yn cynllunio'n fwriadus i sicrhau dilyniant a pharhad i ddysgwyr gaffael medrau Cymraeg. Mae ymarferwyr yn nodi'r eirfa a'r patrymau cystrawennol mae dysgwyr eu hangen i ddod yn gyfathrebwyr hyderus. Maent yn cyflwyno'r geiriau a'r patrymau hyn yn gyson ac yn cynllunio cyfleoedd i ailymweld ac adeiladu ar ddysgu blaenorol. Mae lleiafrif y lleoliadau nas cynhelir yn defnyddio'n adnoddau'n effeithiol sy'n helpu ymarferwyr i gefnogi eu medrau iaith eu hunain wrth gynllunio dilyniant addas i'w dysgwyr.

Mae mwyafrif yr ymarferwyr yn mapio geirfa a phatrymau cystrawennol yn fwriadus ar draws yr ystod oed ac yn eu hymgorffori'n gelfydd ym mhrofiadau dysgwyr. Mae'r mwyafrif ohonynt yn darparu sesiynau dyddiol i ymarfer geirfa a phatrymau cystrawennol, ac yn cynnig cyfleoedd iddynt eu cymhwyso'n llwyddiannus ar draws y meysydd dysgu. Ym mwyafrif yr achosion hyn, mae ymarferwyr yn defnyddio cynllun cytûn buddiol i gyflwyno patrymau cystrawennol sy'n cael ei ddarparu gan yr awdurdodau lleol neu'r consortia rhanbarthol. Lle mae arfer yn llai effeithiol, mae ymarferwyr yn cyflwyno geirfa a phatrymau cystrawennol ar hap ac yn cyflwyno iaith sy'n cyd-fynd â'r thema heb ystyried dilyniant di-dor ym mhrofiadau dysgu iaith dysgwyr. Mae mwyafrif yr ymarferwyr yn cynllunio gweithgareddau sydd o ddiddordeb i ddysgwyr, ond nid ydynt yn ystyried eu datblygiad Cymraeg yn ddigon bwriadus. O ganlyniad, nid yw'r holl ddysgwyr yn datblygu geirfa a phatrymau cystrawennol yn ddigon amserol wrth ddatblygu eu medrau Cymraeg dros amser.

Mae gan lawer o leoliadau nas cynhelir ac ysgolion drefniadau anffurfiol i drafod

medrau Cymraeg dysgwyr wrth iddynt drosglwyddo o un darparwr neu ddosbarth i'r llall. Yn yr achosion cryfaf, mae ymarferwyr yn cytuno ar dulliau cyffredin i ddatblygu medrau ieithyddol dysgwyr. Er enghraifft, mae lleoliadau nas cynhelir a dosbarthiadau meithrin a derbyn mewn ysgolion yn defnyddio caneuon am adegau gwahanol o'r dydd yn gyson, neu'n cyflwyno seiniau llythrennau'r wyddor drwy ddefnyddio'r un dechneg. Mae ychydig o ymarferwyr yn rhannu gwybodaeth fuddiol iawn â'r athrawon sy'n addysgu dysgwyr y flwyddyn academaidd ganlynol. Er enghraifft, maent yn cyfeirio'n benodol ar yr eirfa a'r patrymau cystrawennol mae dysgwyr wedi'u caffael.

Asesu

Wrth roi adborth llafar i ddysgwyr sy'n derbyn darpariaeth drochi gynnar, mae llawer o ymarferwyr yn rhoi canmoliaeth addas wrth iddynt ddod i adnabod a defnyddio geirfa'n gyntaf er mwyn adeiladu hyder dysgwyr. Mae ymarferwyr yn ailadrodd yn gyson, a lle mae dysgwyr yn dechrau ymateb mewn brawddegau llawn, maent yn rhoi adborth drwy fodelu'r patrwm cystrawennol cywir mewn modd sensitif ar ôl clywed ymgais y dysgwr. Mae llawer ohonynt yn defnyddio'r dechneg hon yn fedrus, sef 'ail-lunio', fel y disgrifir gan Lyster a Ranta (1997, t.46-47). Dyma'r broses o ailffurfio ymateb dysgwr drwy hepgor y camgymeriad. Wrth i ddysgwyr ddod yn fwyfwy hyderus wrth ddatblygu eu medrau Cymraeg yn y cyfnod sylfaen, mae ymarferwyr effeithiol yn annog dysgwyr i ailadrodd y frawddeg yn gywir, yn unol â datblygiad Cymraeg y dysgwr. Maent yn cydnabod y cydbwysedd rhwng canmol ac annog, ac yn gosod disgwyliadau uchel ar gyfer dysgwyr. Mae hyn yn datblygu hyder dysgwyr yn effeithiol sydd, yn ei dro, yn eu hysgogi i siarad Cymraeg yn ddigymell heb ofn gwneud camgymeriad.

Mae mwyafrif yr ymarferwyr mewn lleoliadau nas cynhelir ac ysgolion yn defnyddio dulliau priodol i olrhain cynnydd dysgwyr wrth iddynt gaffael a datblygu eu medrau Cymraeg. At ei gilydd, mae ymarferwyr yn defnyddio'r wybodaeth sy'n cael ei chasglu yn addas wrth gynllunio gweithgareddau ar draws y meysydd dysgu. Fodd bynnag, maent yn gweithredu ar wybodaeth sy'n aml yn rhy amwys i nodi'r camau nesaf mewn datblygiad ieithyddol dysgwyr. O ganlyniad, nid yw'n bosibl olrhain datblygiad Cymraeg dysgwyr yn ddigon effeithiol bob tro. Er enghraifft, nid yw lleiafrif yr ymarferwyr yn nodi llwyddiannau a meysydd i'w datblygu dysgwyr a grwpiau o ddysgwyr, fel y rhai sy'n fwy abl, yn ddigon trylwyr wrth iddynt gaffael geirfa a phatrymau cystrawennol yn rhan o'r broses drochi gynnar.

Cameo - datblygu medrau gwrando a siarad ar gyfer dysgwyr o bob cefndir ieithyddol

Mae ymarferwyr yng Nghylch Meithrin Penparc, Cyngor Sir Ceredigion, yn cynllunio cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr ymarfer medrau gwrando a siarad.

Mae ymarferwyr yn cynnig sesiynau torfol buddiol, sy'n gyfle i bob dysgwr ymateb i gwestiynau gyda'i gilydd a chanu ar y cyd. Maent hefyd yn eu rhannu'n grwpiau gwahanol i roi cyfle i ddysgwyr ymateb i gwestiynau'n unigol, gan ystyried yn ofalus ddatblygiad ieithyddol dysgwyr o'u mannau cychwyn. Er enghraifft, wrth drafod ffrwythau, maent yn bwydo geirfa fwy heriol i un grŵp o siaradwyr hyderus fel 'berllan' ac 'amryliw'. Maent hefyd yn gofyn cwestiynau sydd yn eu hystyried yn werthfawr, fel 'beth yw mwy nag un afal?'. Mae ymarferwyr eraill yn cynorthwyo dysgwyr sy'n newydd i'r Gymraeg i feithrin geirfa symlach. Er enghraifft, trwy ganolbwyntio ar enwau a lliwiau ffrwythau gwahanol a chyflwyno ansoddeiriau fel 'bach' a 'mawr'.

Mae'r ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr fodloni eu hanghenion ieithyddol. Maent yn cynllunio'n fwriadus ac yn penderfynu ar eirfa a phatrymau cystrawennol i'w cyflwyno trwy gyfrwng eu themâu. Maent yn manteisio ar gyfleoedd amrywiol i ddysgwyr ddefnyddio a chymhwyso'r iaith maent wedi'i chaffael drwy gael eu trochi ymhellach mewn gweithgareddau mewn ardaloedd gwahanol yn y ddarpariaeth gynhwysol. Maent yn cyfoethogi profiadau'r dysgwyr drwy ymweliadau yn y gymuned leol, er enghraifft drwy fynd am dro i'r berllan gyfagos.

Mae bron bob pennaeth ysgol ac arweinydd canolfan trochi iaith yn hynod gefnogol o lwyddiannau rhaglenni dwys mewn canolfannau trochi iaith. Mae'r rhan fwyaf ohonynt yn olrhain cynnydd dysgwyr drwy ddull anffurfiol, er enghraifft drwy arsylwi sesiynau a sgwrsio gyda dysgwyr. Yn ddiweddar iawn, mae ychydig o ganolfannau wedi mabwysiadu system olrhain sy'n debyg i'r

gwasanaeth Saesneg fel iaith ychwanegol drwy ddefnyddio 'model 5 cam o Gymraeg fel ail iaith ychwanegol' i asesu dysgwyr deirgwaith yn ystod y cwrs. Mae hwn yn gyfrwng addas i ymarferwyr olrhain caffael iaith dysgwyr o gam A, a ddiffinnir fel 'Mae'r Gymraeg yn newydd iddynt' hyd at gam D, a ddiffinnir fel 'rhugl'. Mae hyn yn cryfhau dealltwriaeth ymarferwyr o'r camau nesaf ar gyfer y dysgwr. Er enghraifft, mae'n gosod disgwyliadau defnyddiol fel bod siaradwyr 'Cam Ch' yn 'gallu ateb cwestiynau caeëdig penodol mewn gwersi'. Fodd bynnag, mae dulliau ar gyfer asesu cynnydd hwyrdyfydiaid trwy gydol eu gyrfa ysgol yn anghyson.

Darpariaeth ar gyfer grwpiau o ddysgwyr

At ei gilydd, mae ymarferwyr yn llwyddo i ddefnyddio'r un dulliau trochi iaith ar gyfer pob dysgwr, gan gynnwys y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol. Yn yr arfer orau, caiff darpariaeth i gefnogi medrau Cymraeg dysgwyr ei thrafod fel rhan o'r broses o adolygu anghenion dysgwyr unigol, ac mae'r plentyn yn cyfrannu at y trafodaethau. Er enghraifft, mae ymarferwyr yn trefnu adnoddau Braille drwy gyfrwng y Gymraeg i ddysgwyr sydd â nam ar y golwg. Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol yn datblygu eu medrau Cymraeg yn briodol fel rhan o'r broses drochi.

Mae bron pob ymarferydd yn cynnig cymorth addas i ddysgwyr sy'n siarad ychydig iawn o Saesneg gartref, os o gwbl. Nid ydynt yn addasu darpariaeth addysg drochi i ddysgwyr nad ydynt yn siarad Saesneg, gan fod y dysgwyr hyn fel arfer yn datblygu eu medrau Cymraeg yn addas. Mae ymarferwyr yn eu cynnwys yn gefnogol ym mhob gweithgaredd ac yn defnyddio'r ystod lawn o ddulliau trochi gwerthfawr i hybu eu dealltwriaeth o'r Gymraeg. Fodd bynnag, mae ychydig o awdurdodau lleol yn trefnu cymorth mewn sesiynau ar wahân i dargedu medrau Saesneg hwyrdyfydiaid. Mae ychydig iawn o dystiolaeth o ymarferwyr sy'n cynllunio i ddatblygu medrau amlieithrwydd y tu hwnt i gefnogi dysgwyr sydd eisoes yn siarad iaith ychwanegol gartref.

Dulliau trochi hwyr

Mae rhaglenni trochi hwyr yn fwyaf llwyddiannus pan gânt eu cyflwyno mewn

ffordd ddwys â strwythur a dilyniant pendant, er enghraifft wrth i ddysgwyr gael eu trochi yn y Gymraeg gan ymarferwyr arbenigol drwy gydol y dydd am gyfnod o dymor neu fwy. Fel arfer caiff y ddarpariaeth hon ei chyflwyno mewn canolfannau trochi iaith. Mewn lleiafrif o ganolfannau trochi iaith, mae dysgwyr yn dychwelyd l'r fam ysgol am gyfran fach o'r wythnos, fel un diwrnod. Mae hyn yn cefnogi dysgwyr i ymdoddi'n gymdeithasol gyda'u cyfeillion yn y fam ysgol. Ble mae dysgwyr yn mynychu canolfan trochi iaith trwy gydol yr wythnos, maent yn gwneud cynnydd cyson a chynaledig wrth gaffael medrau Cymraeg.

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr sydd wedi'u lleoli mewn canolfannau trochi iaith yn cynnig rhaglen sydd wedi'i chynllunio'n fwriadus ac sy'n cyflwyno, atgyfnerthu ac adeiladu ar eirfa a phatrymau cystrawennol mewn ffordd strwythuredig. Mae ymarferwyr yn cydnabod mai datblygu medrau gwrando a siarad yw'r sylfaen i ddysgwyr wrth iddynt gaffael medrau Cymraeg yn llwyddiannus mewn cyfnod byr.

Lle na all hwyrdyfydiaid fanteisio ar ganolfan trochi iaith, mae'r ddarpariaeth sy'n cael ei chynllunio ar eu cyfer yn amrywio, hyd yn oed o fewn awdurdodau lleol unigol. Yn yr achosion hyn, caiff cymorth i ddysgwyr ei ddarparu yn eu hysgol newydd. Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn cynnig ystod briodol o weithgareddau i gefnogi hwyrdyfydiaid. Yn yr achosion cryfaf, mae ymarferwyr yn cael cefnogaeth a chymorth gan ymarferwyr arbenigol o'r awdurdod lleol. Mewn ychydig iawn o achosion lle mae dulliau trochi hwyr yn effeithiol yn y cyddestun hwn, mae dysgwyr yn dilyn rhaglen drochi sy'n cael ei darparu am gyfran sylweddol o'r amserlen wythnosol. At ei gilydd, nid yw'r ddarpariaeth hon yn cefnogi dysgwyr yn ddigon effeithiol wrth iddynt gael eu trochi yn y Gymraeg.

Mae ychydig iawn o awdurdodau lleol yn cefnogi hwyrdyfydiaid yn briodol drwy gynnig cymorth peripatetig iddynt. Yn yr arfer orau, mae'r sesiynau cymorth hyn yn cynnig cyfleoedd addas i ddysgwyr feithrin a datblygu geirfa a phatrymau cystrawennol addas. Mae ymarferwyr yn ennyn brwdfrydedd dysgwyr ac yn cynnal cysylltiadau priodol ag athrawon dosbarth, ac yn darparu adnoddau dysgu atodol iddynt. Fodd bynnag, dim ond am gyfran gyfyngedig o'r amserlen y mae'r ddarpariaeth hon yn cael ei chynnig. O ganlyniad, mae hyn yn llesteirio dysgwyr rhag gwneud cynnydd cyson gan nad yw'r rhaglen yn cynnig cyfleoedd digon rheolaidd iddynt dderbyn cefnogaeth ddwys a strwythuredig yn Gymraeg.

Mae llawer o ymarferwyr yn y canolfannau trochi iaith yn dilyn rhaglenni trochi hwyr penodol. Mae llawer o'r rhaglenni'n debyg i'w gilydd o ran eu cynnwys a'u strwythur, er bod ymarferwyr yn aml yn mireinio ac yn dehongli'r rhaglen yn

wahanol. Mae llawer o'r rhaglenni hyn yn cyflwyno dysgwyr i fyd dychmygol â chymeriadau sy'n eu hysgogi gan ddefnyddio deunyddiau gweledol a storïau gafaelgar. Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr yn cyfoethogi profiadau dysgwyr â gweithgareddau ac adnoddau perthnasol sy'n atgyfnerthu geirfa a phatrymau cystrawennol. Fodd bynnag, nid yw'r holl raglenni a'r adnoddau'n adlewyrchu ac yn dathlu'r amrywiaeth sy'n bodoli yn y Gymru gyfoes.

Wrth gyfathrebu â dysgwyr, mae llawer o ymarferwyr yn defnyddio symudiadau ac ystumiau'n rheolaidd ac yn fwriadus i atgyfnerthu geirfa a phatrymau cystrawennol penodol fel rhan o ddull trochi effeithiol. Er enghraifft, maent yn pwyntio at eu clustiau bob tro maent yn defnyddio'r gair 'gwrandewch', yn rhoio eu dwylo bob tro maent yn dweud 'ar ôl' neu'n efelychu ysgrifennu nodyn wrth ddweud y gair 'ysgrifennu'. Yn yr enghreifftiau mwyaf effeithiol, mae ymarferwyr yn cynnig profiadau ymarferol a gweledol i ennyn diddordeb dysgwyr ac atgyfnerthu elfennau ieithyddol penodol yr wythnos, er enghraifft drwy ymweld â'r parc lleol. Mae'r profiadau bwriadus hyn yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr gymhwyso geirfa a phatrymau cystrawennol mewn cyd-destunau go iawn.

Cameo - amrywio'r dull o ymarfer geirfa a phatrymau cystrawennol

Mae ymarferwyr yng Nghanolfan Iaith Maesincla, Cyngor Gwynedd, yn defnyddio nifer o ddulliau i ymarfer ac ailadrodd geirfa a phatrymau cystrawennol yn gyson. Maent yn amrywio'r gweithgareddau er mwyn ennyn diddordeb dysgwyr. Er enghraifft, mae'r ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd i ymarfer y patrwm iaith 'Oes gen ti?' a'r atebion 'Oes, mae gen i?' neu 'Nac oes, does gen i ddim', ynghyd â geirfa sy'n ymwneud a'r sŵ.

Mae ymarferwyr yn defnyddio dulliau gwahanol i gefnogi'r broses drochi'n fedrus, gan symud o'r naill weithgaredd i'r llall â chyflymder priodol. Er enghraifft, maent yn dechrau drwy roi cyfle i bob un o'r dysgwyr ofyn cwestiwn ac ymateb naill ai'n unigol neu fel grŵp. Maent yn cynorthwyo dysgwyr drwy arddangos geirfa a phatrymau cystrawennol addas ar fwrdd gwyn.

Yn ddiweddarach yn y sesiwn, mae'r ymarferwyr yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr gymhwyso'r un medrau gwrando a siarad wrth chwarae gemau bwrdd, er enghraifft wrth i grŵp chwarae gêm gyda'r nod o gymharu cardiau sydd â lluniau o anifeiliaid arnynt. Mae hyn yn cynnig cyfleoedd buddiol i ddysgwyr ofyn cwestiynau fel 'Oes gen ti eliffant?', ac i'r partner ymateb yn briodol. Mae dysgwyr yn cylchdroi drwy nifer o weithgareddau diddorol sy'n eu galluogi i gymhwyso'r un medrau'n annibynnol. Er enghraifft, maent yn ymarfer sgriptiau drwy ddyngwared cymeriadau o'r rhaglen drochi, yn defnyddio meddalwedd gyfrifiadurol i baru lluniau a geiriau, ac yn chwilota drwy eiriadur lliwgar am anifail sy'n dechrau â phob llythyren o'r wyddor ac yna'n ei gofnodi.

Wrth i'r dysgwyr ymgolli mewn gweithgareddau hwyliog sy'n atgyfnerthu'r un eirfa a phatrymau, maent yn dod yn siaradwyr fwyfwy hyderus.

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr mewn canolfannau trochi iaith yn cynnig cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr ddatblygu eu medrau Cymraeg mewn meysydd dysgu eraill. Maent yn darparu sesiwn rifedd ddyddiol sy'n gyfle gwerthfawr i gyflwyno'r prif dermau mathemategol yn Gymraeg, fel rhif, siapiau, arian ac amser. Mae llawer ohonynt yn atgyfnerthu datblygiad ieithyddol dysgwyr drwy chwarae gemau buarth a gemau pêl. Mae'r mwyafrif ohonynt yn cyflwyno gweithgareddau ymarferol drwy gynnig cyfleoedd i ddysgwyr drafod yn Gymraeg, er enghraifft wrth blannu hadau berwr y dŵr.

Mae'r rhan fwyaf o ymarferwyr mewn canolfannau trochi iaith yn disgrifio eu harfer eu hunain yn wybodus, er enghraifft drwy gyfeirio at bwysigrwydd modelu iaith yn gyson a chyflwyno patrymau cystrawennol yn fwriadus. Yn yr achosion cryfaf, mae ymarferwyr yn cyfeirio at ymchwil ryngwladol sy'n cael dylanwad buddiol ar eu harfer. Fodd bynnag, mae llawer o'r ymarferwyr hyn yn seilio eu hegwyddorion ar yr hyn y maent wedi'i ddysgu gan ymarferwyr profiadol dros amser, yn hytrach na thrwy gyfleoedd dysgu proffesiynol bwriadus.

Mewn ychydig iawn o awdurdodau lleol, mae ymarferwyr yn derbyn dysgwyr i ganolfannau trochi iaith yn syth ar ôl iddynt drosglwyddo i ysgol cyfrwng Cymraeg. Mae hyn yn cynnig cyfle buddiol i hwyrddyfodiaid gaffael medrau Cymraeg ar unwaith. Yn yr achosion hyn, mewn sefyllfa lle nad yw'r dysgwr yn

ymuno â'r ganolfan ar ddechrau'r tymor, mae ymarferwyr yn ymestyn cyfnod y ddarpariaeth iddynt. Yn y rhan fwyaf o achosion, pan fydd dysgwyr yn trosglwyddo i addysg cyfrwng Cymraeg yn ystod tymor ysgol, mae'n ofynnol iddynt aros tan ddechrau'r tymor canlynol cyn iddynt allu manteisio ar y ganolfan trochi iaith. Mae hyn yn golygu y gall y grŵp sydd eisoes yn mynychu'r ganolfan barhau i gael profiadau trochi hwyr dwys yn ddi-dor.

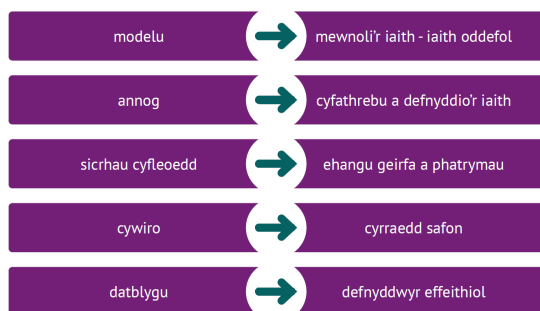
Mewn achosion lle mae dysgwyr yn aros am le mewn canolfan trochi iaith, mae'r cymorth sydd ar gael iddynt yn amrywio. Mewn ychydig o awdurdodau lleol, mae aelodau tîm ymgynghorol y Gymraeg yn ymweld â dysgwyr yn yr ysgol newydd yn wythnosol i'w cefnogi â sesiynau ymyrraeth neu i ddarparu gweithgareddau addas i ymarferwyr yr ysgol. Fodd bynnag, ym mwyafrif yr awdurdodau, nid oes darpariaeth benodol wedi'i chynllunio'n fwriadus i hwyrddyfodiaid yn yr achosion hyn. O ganlyniad, mae athrawon dosbarth yn addasu darpariaeth i hwyrddyfodiaid, fel y bo'n briodol. Mewn ychydig o sefyllfaoedd, mae hyn yn arwain at ymarferwyr yn cynyddu'r defnydd o Saesneg yn yr ystafell ddosbarth am gyfnod i gefnogi dysgwyr newydd.

Mae mwyafrif yr ymarferwyr mewn canolfannau trochi iaith yn cynnig cymorth ôl-ofal gwerthfawr i ddysgwyr sydd eisoes wedi mynychu'r ganolfan. Yn yr arfer orau, mae hyn yn golygu bod dysgwyr yn cael ymweliad wythnosol gan aelod staff o'r ganolfan trochi iaith neu dîm ymgynghorol y Gymraeg. Maent yn cynnig cyfleoedd i ddysgwyr ddatblygu eu medrau Cymraeg ymhellach drwy ddarparu gweithgareddau sy'n atgyfnerthu dysgu blaenorol dysgwyr mewn cyd-destunau gwahanol. Mae ychydig o ymarferwyr mewn ysgolion yn cynnig cyfleoedd bwriadus i hwyrddyfodiaid ymuno â grwpiau fel y 'Criw Cymraeg' wedi iddynt ddychwelyd o'r ganolfan trochi iaith. O ganlyniad, mae dysgwyr yn parhau i ymfalchïo yn eu medrau ieithyddol newydd ac yn dylanwadu'n gyson ar ddysgwyr eraill i siarad Cymraeg.

Cameo - cydweithredu fel tîm i gefnogi trochi iaith

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn cefnogi addysg drochi drwy gyfuniad o ddarpariaeth gan Dîm Ymgynghorol y Gymraeg a Chanolfan Iaith Conwy. Mae gan aelodau'r tîm brofiad o weithio fel athrawon yng Nghanolfan Iaith Conwy ac, o ganlyniad, mae ganddynt brofiad a dealltwriaeth gadarn i gefnogi ymarferwyr a hwyrddyfodiaid.

Maent yn crynhoi'r broses addysg drochi drwy gyfeirio at 'llyn llafaredd' defnyddiol:

Mae dysgwyr sy'n cael eu derbyn i ysgolion cyfrwng Cymraeg yr awdurdod lleol ar ganol tymor ysgol yn cael eu cefnogi gan ddarpariaeth 'cyn canolfan'. Caiff sesiynau wythnosol eu cynnal yn y cyfnod cyn iddynt fynychu Canolfan Iaith Conwy. Caiff geirfa a phatrymau cystrawennol eu cyflwyno ymlaen llaw, ac mae ymarferwyr o'r fam ysgol yn ategu'r hyn a gyflwynwyd yn ystod yr wythnos.

Caiff dysgwyr eu cefnogi gan ddarpariaeth ôl-ofal am gyfnod o hyd at chwe wythnos yn ystod y tymor ar ôl eu cyfnod dwys yng Nghanolfan Iaith Conwy. Gwnânt hyn mewn sesiynau wythnosol wyneb-yn-wyneb neu o bell drwy feddalwedd fideo-gynadledda. Mae'r gweithgareddau hyn yn sicrhau y gall dysgwyr fanteisio ar yr holl feysydd dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae Tîm Ymgynghorol y Gymraeg, sy'n rhan o wasanaeth gwella addysg yr awdurdod, yn arwain a chefnogi'r gweithlu addysg drwy gynnig cyfleoedd dysgu proffesiynol buddiol. Maent yn arwain, rhannu a/neu'n modelu dulliau trochi gwerthfawr gydag athrawon a chynorthwywyr mewn ysgolion. Er enghraifft, mae'r Tîm Ymgynghorol yn gweithio gydag athrawon dosbarth i gynnig cyfleoedd iddynt arsylwi ac efelychu arferion addysgu a dysgu effeithiol. O ganlyniad, mae athrawon yn addasu eu

dulliau addysgu i sicrhau bod dysgwyr yn parhau i wneud cynnydd yn eu medrau Cymraeg.

Mae arweinwyr ysgolion yn gwneud cais am gefnogaeth benodol gan Dîm Ymgynghorol y Gymraeg er mwyn ymateb i amgylchiadau unigol. Er enghraifft, maent yn cynnig cymorth i gynllunio gweithgareddau trochi yn seiliedig ar lyfr penodol i gyd-fynd â thema'r 'Celtiaid'.

Trwy'r cydweithio a'r gefnogaeth gyson hon, mae ymarferwyr yn darparu gweithgareddau mewn profiadau cyfoethog sy'n cefnogi'r dysgwyr yn effeithiol.

At ei gilydd, mae ymarferwyr mewn canolfannau trochi iaith yn datblygu medrau Cymraeg dysgwyr yn llwyddiannus. Maent yn arfogi dysgwyr â geirfa a phatrymau cystrawennol sy'n eu cynorthwyo'n fuddiol wrth iddynt gymhwyso eu medrau Cymraeg ar draws y meysydd dysgu. Mae'r dull trochi dwys yn cefnogi dysgwyr yn hynod gadarn ac yn cynnig cyfleoedd effeithiol iddynt fagu hyder i siarad Cymraeg sydd, yn ei dro, yn cefnogi eu medrau darllen ac ysgrifennu yn gadarn. O ganlyniad i brofiad cadarnhaol y rhan fwyaf o ddysgwyr yn y canolfannau trochi iaith, maent yn llwyddo i ddatblygu eu medrau Cymraeg a'u medrau dysgu cyffredinol yn fedrus wrth iddynt barhau â'u haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.